

บทคัดย่อ

ชื่อรายงานการวิจัย : การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการจัดการน้ำเสียในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางบัวทอง

ชื่อผู้วิจัย : สักพัศ แสงฉาย

ปีที่ทำการวิจัย : 2559

การศึกษาการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการจัดการน้ำเสียในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางบัวทอง เพื่อศึกษาเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการน้ำเสีย แนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการน้ำเสียทุกระดับ ทั้งระดับการรับทราบข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐ ระดับการปรึกษาหารือ ระดับการเข้ามาเกี่ยวข้องและระดับการร่วมมือ โดยศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สำหรับการศึกษาเชิงปริมาณ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการน้ำเสีย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางบัวทอง มีจำนวน 397 คน ใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ยอมรับความผิดพลาดได้ที่ 0.05 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การรับทราบข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.69$) รองลงมา การร่วมมือ ($\bar{X} = 3.66$) การเข้ามาเกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.54$) การปรึกษาหารือ ($\bar{X} = 3.52$) การเสริมอำนาจของประชาชน ($\bar{X} = 3.49$) ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 5 ด้านมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

สำหรับการศึกษาในเชิงคุณภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชน และการเปิดเวทีประชาคมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นสมาชิกหมู่บ้าน ผลการศึกษาพบว่า การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการจัดการน้ำเสียที่สำคัญ คือ 1) การรับทราบข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล การจัดการน้ำเสียในครัวเรือน การมีส่วนร่วมการบำบัดน้ำเสียในชุมชน 2) การปรึกษาหารือ สมาชิกชุมชนสามารถที่จะระดมความคิดเห็นแลกเปลี่ยนข้อมูล สภาพปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข และการพัฒนาพื้นที่สิ่งแวดล้อมของชุมชน 3) การเข้ามาเกี่ยวข้อง ประชาชนควรมีบทบาทร่วมกับผู้นำชุมชนในการกำหนดโครงการ กิจกรรมการบำบัดน้ำเสีย 4) การร่วมมือ ประชาชนในชุมชนควรมีบทบาทการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติโครงการและกิจกรรมการบำบัดน้ำเสียเพื่อให้บรรลุผล และ 5) การเสริมอำนาจของประชาชน ผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน ประชาชน ต้องเป็นผู้กำหนดทิศทางการจัดการน้ำเสีย การพัฒนาพื้นที่ การรักษาสภาพแวดล้อมของชุมชน ด้วยการตัดสินใจร่วมกัน โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม การพึ่งตนเอง การช่วยเหลือซึ่งกันและกันและการรับผิดชอบต่อชุมชนของตนเอง เป็นพลังการขับเคลื่อนชุมชนเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาเชิงพื้นที่ ได้อย่างยั่งยืน